

En bra sjukvård utvecklar Norrbotten

VALMANIFEST FÖR
LANDSTINGSVALET 2018

VALET TILL REGION
NORRBOTTEN

Liberalerna

Välj Liberalerna i valet till regionfullmäktige

VI ACCEPTERAR INTE ORÄTTVISOR OCH OJÄMLIGHET I VÅRDEN. VALFRIHET MED PATIENTEN I CENTRUM SKA GÄLLA FRÅN FÖRLOSSNING TILL VÅRD I LIVETS SLUTSKEDE. LIBERALERNA FÖRSVARAR ALLA MÄNNISKORS RÄTT TILL LIKVÄRDIG VÅRD OAVSETT VEM DU ÄR ELLER VAR DU BOR I LÄNET.

De flesta norrbottningar upplever att vi bor i den bästa delen av Sverige med en variation från kust till fjäll och från stad till orörd natur. Under de senaste femton åren har länet förvandlats från att vara tydligt beroende av vår basindustri till att idag vara en mer differentierat län både vad gäller arbetsmarknad och människorna som lever här.

Men det finns stora utmaningar för vårt län. Befolkningsstillväxten uteblir. Därmed så är också grunden för finansieringen av välfärden i allmänhet och sjukvården i synnerhet under press. Region Norrbotten har ett ansvar för kultur och regional utveckling med bland annat kollektivtrafiken i länet. 2017 så övertog också landstinget det regionala utvecklingsansvaret från länsstyrelsen och blev Region Norrbotten. Men regionens verksamhet består till cirka 90 % av sjukvård. Denna fördelning avspeglar sig i vårt program där merparten av förslagen handlar om förbättringar för patienterna och personalen inom sjukvården. Men en god utveckling i länet är en så viktig faktor för finansiering av framtidens välfärd. Därför finns det även med en del förslag på hur vi gör Norrbotten attraktivt att bo i och förslag som underlättar inflyttning till länet.

Norrbottens sjukvård är som eljest. Det offentliga har i stort sett monopol på att bedriva vårdverksamhet och den valfrihet som tas för given söderut, där cirka 40 % av all vård utförs av olika privata vårdgivare, saknas helt för de flesta patienter här i länet. Detta avspeglar sig också i ett högt kostnadsläge där vi är en av de regioner/landsting som har dyrast vård men inte får den kvalitet och tillgänglighet som i övriga Sverige. Norrbotten är ett av få län där Lagen om valfrihet (LOV) inte används. Det offentliga har i stort sett monopol och att själv få välja vårdgivare är nästan helt omöjligt för Norrbottens invånare.

Regionens monopolliknande situation slår också mot personalen. Som icke konkurrensutsatt arbetsgivare har landstinget en gammaldags personalpolitik där man för varje dag tappar i attraktivitet. De allvarligaste tecknen på detta är ökade kostnader för inhyrda stafettläkare och sjuksköterskebristen inom slutenvården där man periodvis fått stänga ned verksamhet då det inte funnits personal att tillgå. Regionen har inte råd att betala låga och ojämsställda löner till sin personal för det påverkar direkt vårdkvalitet och vårdköer.

Vi upplever att sjukvården i länet är på sluttande plan sedan många år. Den offentliga sektorns låga attraktionskraft som arbetsgivare, vårdrkenas akademisering och specialisering har svårt att behålla nyckelkompetens. Vårdens kris i Norrbotten är både en finansierings kris och en personalkris. Självklart går dessa två hand i hand. Sjukvården idag kan inte erbjuda de löner som marknaden kräver och som personalen förtjänar. Som nation behöver vi satsa en större del av vår BNP i sjukvården. Vi anser att vi ska lägga ned Regioner och Landsting som sjukvårdshuvudmän, släpp in privata aktörer genom att tillämpa LOV och låt staten ta över huvudansvaret.

NATIONELLT

För Norrbottens tillväxt finns det tre frågor som är större än alla andra. Det ena är att få ned den orättvisa inkomstbeskattningen och de skyhöga marginalskatter som detta innebär i vissa av länets kommuner. Det andra är att vi måste klara en likvärdig sjukvård i hela länet. Det tredje perspektivet är det nationella där både vårdutbud, kvalitet, tillgänglighet och möjlighet att själv välja vård varierar beroende på vilken region/landsting du tillhör. Vårdgarantin och den nya patient lagen är exempel på där Liberalerna har varit med och stärkt patientens ställning i vården men det är inte tillräckligt starkt för att garantera oss norrbottningar en likvärdig vård som i övriga Sverige. För att klara detta så måste man arbeta med alla tre frågor nedan samtidigt.

Liberalerna i Norrbotten driver dessa tre frågor som prioriterade på nationell nivå.

Vi vill att:

- Det införs ett tak för skatt på arbete som begränsar möjligheten att höja kommunalskatten (kommun/region). Endast så kan vi minska de orättvisa skillnaderna mellan landets högskatte- och lågskattekommuner/regioner.
- Staten tar över huvudmannskapet från Regionerna när det gäller styrning och finansiering av sjukvården i sin helhet.
- Valfrihet för patienterna i regionens och över landstingsgränser ska garanteras i nationell lagstiftning.

REGIONENS VERKSAMHETSIDÉ

Sjukvården i länet har en svår bemanningssituation, ekonomiska problem och sämre vård än vad vi norrbottningar kan acceptera. Huvudansvaret har den nuvarande politiska ledningen. Sjukvården som organisation behöver fler entreprenadlösningar och ett utökat vårdvalssystem. Om vi ska kunna ge personalen större möjlighet att utforma sin vardag. Måste vi på allvar bryta ned verksamheten i mindre enheter. Våga ta bort styrningen från centrala strategier med stödfunktioner. Vi måste våga prioritera sjukvården framför nya åtaganden och andra satsningar inom regional utveckling.

Vi vill att:

- Regionen verksamhetsidé ändras till ”regionen arbetar för norrbottningarnas välfärd och styrs ytterst av norrbottningarna själva genom fria val”. Ett tydligt fokus, sjukvård och det demokratiska ansvaret som alla har att engagera sig i sin egen framtid!
- En effektivare vård tillskapas med fler entreprenadlösningar och fler utförare för en likvärdig sjukvård i hela Norrbotten.
- Vårdvalet byggs ut så att hela närsjukvården omfattas.

PERSONAL VÅRDUTBUD/STRUKTUR OCH PRIORITERINGAR M.M

Under en lång tid har Liberalerna varit det parti i regionen som lagt fram flest förslag på förbättringar inom vården. Ledningens passivitet och tystnad är oacceptabel. I den strategiska planen från den rödgröna majoriteten finns det inga politiska idéer på hur vi ska kunna lösa problemen vi alla är överens om. Vi har inte alla svaren och alla verktyg men nedan följer ett antal förslag vi har när det gäller verksamhetsförbättringar.

Vi vill prioritera sjukvården genom att:

- Regionen engagemang i Tromsöflyget avvecklas.
- Regionens internationella engagemang i CPMR och AER avvecklas och istället kanaliseras via SKL och vårt North Sweden European Office.
- Regionens bolagsengagemang ses över både vad gäller omfattningen och möjlighet till sammanslagning av överlappande verksamheter.
- De ekonomiska ramarna för den politiska verksamheten minskas med 10 %. Regionalutveckling och kultur med 20 %

(CPMR och AER är europeiska lobbying organisationer för regioner och landsting. SKL står för Sveriges kommuner och landsting och är en arbetsgivar- och lobbyorganisation)

Vi vill arbeta för att:

- Öka antalet platser på läkarutbildningen i länet. Om stafettläkar-kostnaderna ska minskas och tillgången på läkare öka vid våra äldreboenden, sjukhus och hälsocentraler måste fler läkare utbildas i länet
- Hälsocentraler utan fast anställd läkare ska inte få kallas hälsocentral! Utred ett system med försteläkare, särskilda tjänster för mobila/distanstjänstgörande team och/eller allmänläkarpool som kan resa ut och arbeta där primärvården inte fungerar.
- I kommuner där bara en HC finns ska ambulans, lättvårdsplatser och läkarnärvaro garanteras. I varje kommun ska det finnas en Hälsocentral, en ambulans och vårdplatser för lättare vård och omsorg.
- Ambulanssjukvården ska kompletteras och byggas ut med psykambulanser för snabba insatser vid akut psykisk sjukdom och risk för suicid (själv-mord).
- Sjukresor för gamla och sjuka patienter ska minimeras med specialistläkar/specialistsjuksköterskekonsultationer på alla länsdelssjukhus och på våra hälsocentraler.
- Resursutnyttjandet av våra länsdelssjukhus ska förbättra. Där vi har överkapacitet ska den erbjudas till den privata marknaden. Bland annat så ska privata aktörer tillåtas bedriva verksamhet i de tomma, och väl anpassade, lokaler som finns vid Kalix Sjukhus

- Resursutnyttjandet och samarbetet mellan våra egna Hälsocentraler och de som drivs av andra vårdgivare måste bli bättre. Hälsocentraler som gör underskott år efter år eller på annat sätt inte följer reglerna i vårdvalet ska läggas ned och handlas upp på vårdavtal eller ersättas med en nystart i egen regi.
- Vårdplatsantalet som beslutats ska hållas öppna! Upphandla två allmänna vårdavdelningar, eller lättvårdsavdelningar, för att komma till rätta med vårdplatskrisen på Sunderby sjukhus.
- Luleå behöver en Närakut/Lättakut! För att förbättra närsjukvården i Luleå och förbättra situationen på akuten Sunderbyn så ska en jourcentral inom primärvården byggas ut till Närakut med vårdplatser och dygnet runt verksamhet.
- Genomför satsningar på lön- och anställningsvillkor som förbättrar vår konkurrenskraft mot den privata sidan och som gynnar våra nuvarande och kommande trotjänare som väljer att arbeta för regionen år efter år.
- Narkos och röntgenkompetensen ska bibehållas i Kalix och Kiruna. Gärna kompetensväxling men inte kompetensavveckling!
- Satsa på ungas hälsa med hälsosamtal och god tillgänglighet till kuratorer och en köfri barn- och ungdomspsykiatri.
- Samordningen mellan kommun och region ska ske med en samordnad individuell plan (SIP). Parboende ska garanteras för våra äldre både omsorgens särskilda boenden men också för vårdplatser för palliativ sjukvård.
- Vården ska betalas med våra gemensamma skattemedel men vi behöver en mångfald av vårdgivare inom både vård och omsorg. Vi vill stimulera fler alternativa vårdgivare, inte motarbeta dem, för att öka valfriheten för patienten.
- Tandvården ska införlivas i sjukvårdens avgifts och högkostnadssystem.
- E-hälsan ska utvecklas i samklang med teknikutveckling och patienternas ökade vana med internet, datorer, smarttelefoner och distansöverbyggande teknik för att undvika onödigt resande både för patienter och vårdpersonal.
- Öka läkarnärvaron på våra äldreboenden.
- Oavsett om man är inlagd på sjukhus, bor på äldreboende eller bor kvar hemma ska man kunna få en fast vårdkontakt som går över vårdgränserna mellan kommun och landsting och mellan olika vårdgivare.
- Spara på administrationen och den politiska organisationen och överför resurserna till sjukvården.
- Satsa på utveckling av vårdpersonalen – detta är en konkurrensfaktor vid nyrekrytering och ökad kompetens måste synas även i lönekuvertet.
- Vårdpersonalens inflytande och möjlighet att komma med synpunkter på verksamheten måste öka och kunna ske utan hot om repressalier.
- ST utbildning ska införas för specialistsjuksköterskor.
- Avskriv studielån för bristyrken inom vården om de förbinder sig att arbeta i Norrbotten under viss tid.
- Statliga karriärtjänster i vården ska öka möjligheten till att premiera utbildning och erfarenhet med högre lön.

REGIONAL UTVECKLING

Regionens viktigaste bidrag till en god regional utveckling är att se till att sjukvården fungerar bra i hela vårt län. Vi ska också ta ansvar för en kollektivtrafik som gör länet ”rundare” och en kulturverksamhet som utjämnar de olika förutsättningar som finns mellan stora och små kommuner. Men som också förstärker och lyfter fram regionala särdrag och skillnader inom länet. Regionen har också ansvar för fördelningen av projekt och företagsstöd och har huvudansvaret i framtagandet av den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

Vi vill att:

- Kultur och musikverksamhet för barn och unga ska finnas i alla länets kommuner.
- Ett Norrbottenskort för cirka 1000: -/månad, liknande SL kortet i Stockholm, ska finnas för all kollektivtrafik i länet.
- Landstinget ska verka för att upprustningen av E10-an prioriteras och tidigareläggas med hänsyn tagen till den stora betydelsen i sjuktransportinfrastrukturen.

BUDGET OCH EKONOMISTYRNING

Den politiska ledningen har en bristfällig verksamhets och ekonomistyrning. Man har inte valt en ekonomistyrningsmodell, snarare ärvt en som år efter år visat sig fungera dåligt. Oavsett vad vi politiskt tycker i sak och vill prioritera, så borde vi vara överens om att Regionen förtjänar en Strategisk plan och budget som planerar för framtiden och ser framåt istället för dessa ständiga sparpaket och ad hoc nedskärningar. Liberalerna har vid flertalet tillfällen, precis som revisorerna påpekat att en bra ekonomi och verksamhetsstyrning börjar med en bra budget. Ett budgetarbete som man bygger underifrån från våra medarbetare i våra 1187 olika kostnadsställen som utifrån sina förutsättningar får äska om en ram som gör att de blir delaktiga och tror på att de kan leverera en god vård till våra patienter. En budgetprocess som sedan fastställer ramarna och verkställer de beslut som blir nödvändiga utifrån dessa. Detta budgetarbete saknas nästan helt och var grunden till att revisorerna har prickat regionstyrelsen under mandatperioden.

Vi vill att:

- Regionens budget byggs upp med delaktighet från vår personal på golvet och med chefer från första linjen och uppåt som tar ansvar för att verkställa beslut utifrån den budgetram man tilldelats.
- I budgeten ska såväl Spar och åtgärds paket som krav på ytterligare besparingar inarbetas till fasta budgetramar som byggs upp underifrån utifrån prognoser och påverkbara poster inför året.
- Regionen ska, genom rationaliseringar främst bland icke direkt patientnära personal, fastställa en budget med 300 färre anställda än tidigare år.